

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันต่อผู้ประกอบการเรือประมง ในจังหวัดสมุทรสงคราม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของราคาน้ำมันที่มีต่อธุรกิจประมง ในจังหวัดสมุทรสงคราม ศึกษาลักษณะการประกอบธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม และ ศึกษาถึงแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจประมง นอกจากนี้ยังศึกษาความคิดเห็นของ หน่วยธุรกิจที่มีต่อแนวทางการช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่ออุตสาหกรรมในช่วงที่น้ำมันมีราคาสูง โดยใน ส่วนที่ 1 ระดับมหภาค ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิเพื่อทำการศึกษาค้นคว้า ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนผู้ประกอบการกับตัวแปรต่างๆที่จะส่งผลกระทบต่อจำนวนผู้ประกอบการ และ ในส่วนที่ 2 ใช้แบบจำลองแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ประกอบการธุรกิจประมงใน จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 285 ราย ได้ผลการศึกษาดังนี้

4.1 ระดับมหภาค (Macro Level)

4.1.1 การประมาณค่าแบบจำลอง

ได้ผลการประมาณค่าดังนี้

แบบจำลอง

$$\ln Q = \beta_0 + \beta_1 \ln P + \beta_2 \ln OP + \beta_3 \ln W + \beta_4 \ln R + \varepsilon$$

โดยที่ Q = จำนวนผู้ประกอบการเรือประมงรายปี

P = ราคาปลาสดเฉลี่ยต่อปี

OP = ราคาน้ำมันเขียวโดยเฉลี่ยต่อปี

W = ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในภาคประมงต่อปี

R = อัตราดอกเบี้ยเงินกู้โดยเฉลี่ยต่อปี

ผลจากการประมาณค่าแบบจำลองด้วยวิธีการประมาณค่า OLS (Ordinary Least

Square) แบบ Panel Data ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการประมาณค่าแบบจำลอง

ตัวแปร	Coefficient	T-Statistic	Prob.
LNOP	-0.845461	-7.432738	0.0000
LNP(-1)	1.346327	2.980072	0.0063
LNR(-1)	-0.279959	-1.067140	0.2961
LNW	0.654011	2.881115	0.0080
ERROR(-1)	1.000924	39.29042	0.0000

R-Squared = 0.984200

Durbin-Watson = 2.189710

ที่มา : จากการคำนวณด้วยโปรแกรม Eviews7 (2555)

สมการที่ได้ คือ

$$\ln Q = 1.000924 - 0.845461 \ln OP + 1.346327 \ln P - 0.279959 \ln R + 0.654011 \ln W$$

(-7.432738) (2.980072) (-1.067140) (2.881115)

จากการทดสอบ Unit Root Test ด้วยวิธีการของ Levin, Lin, Chu เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีคุณสมบัติ Stationary หรือไม่ จากการทดสอบพบว่าตัวแปร LNQ LNP LNR และค่า ERROR มีค่า Stationary ที่ First Difference ดังนั้นจึงได้ทำการเพิ่ม Lagged Value เข้ามาเพื่อเป็นการแก้ปัญหา Autocorrelation

โดยที่สมการมีค่า $R^2 = 0.984200$ มีความหมายว่าตัวแปรอิสระสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ประมาณ 98% และค่า Durbin-Watson มีค่าเท่ากับ 2.189710 ซึ่งไม่ต่างจาก 2 มาก แสดงว่าตัวรบกวนหรือค่า error มีการกระจายเป็นอิสระ

ผลการศึกษาพบว่าราคาน้ำมันเชียวมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับจำนวนผู้ประกอบการ กล่าวคือถ้าราคาน้ำมันเชียวเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จำนวนผู้ประกอบการจะเปลี่ยนไปในทิศทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.84 ซึ่งสามารถแปลความหมายในทางเศรษฐศาสตร์ได้ว่าราคาน้ำมันเชียวมีความยืดหยุ่นน้อย เนื่องจากความยืดหยุ่นที่ได้มีค่ามากกว่า 0 แต่น้อยกว่า 1 กล่าวคือ เปรอ์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ประกอบการเรือประมงมีน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมันเชียว

ราคาปลาทุสดมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีผลในทิศทางเดียวกันกับจำนวนผู้ประกอบการ กล่าวคือถ้าราคาปลาทุสดเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1 จำนวนผู้ประกอบการจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 1.34 ซึ่งสามารถแปลความหมายในทางเศรษฐศาสตร์ได้

ว่าราคาน้ำมันเชื้อเพลิงมีความยืดหยุ่นมาก เนื่องจากค่าความยืดหยุ่นมีค่ามากกว่า 1 กล่าวคือเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ประกอบการเรือประมงมีมากกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของราคาปลาสด

ดอกเบี้ยเงินกู้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

และค่าจ้างแรงงานภาคประมงมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีผลในทิศทางเดียวกันกับจำนวนผู้ประกอบการ กล่าวคือถ้าค่าจ้างแรงงานภาคประมงเปลี่ยนแปลงไปในร้อยละ 1 จำนวนผู้ประกอบการจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันร้อยละ 0.65 ซึ่งสามารถแปลความหมายในทางเศรษฐศาสตร์ได้ว่าค่าจ้างแรงงานภาคประมงมีความยืดหยุ่นน้อย เนื่องจากความยืดหยุ่นที่ได้มีค่ามากกว่า 0 แต่น้อยกว่า 1 กล่าวคือ เปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของจำนวนผู้ประกอบการเรือประมงมีน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์การเปลี่ยนแปลงของค่าจ้างแรงงานในภาคประมง

4.1.2 การวิเคราะห์ศักยภาพในการแข่งขันโดยใช้ Diamond Model (Michael E. Porter)

ศักยภาพของอุตสาหกรรมหรืออีกนัยหนึ่งคือความสามารถในการแข่งขันและการทำกำไรจากการส่งออก ถูกกำหนดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ตามแบบจำลอง Diamond Model ของ Michael E. Porter ศักยภาพในการทำกำไรของ อุตสาหกรรมจะขึ้นอยู่กับความเข้มข้นแห่งการแข่งขัน ซึ่งถูกพลังผลักดันด้านการแข่งขัน (Competitive Force) 5 ประการ

1) ปัจจัยด้านการผลิต (Factor Condition) ประกอบด้วย

ในด้านทรัพยากรมนุษย์ แรงงานส่วนใหญ่ที่อยู่ในภาคการประมงมักเป็นแรงงานพม่า จึงมีทักษะในการทำงานต่ำ แต่มีค่าแรงถูก แต่แรงงานไทยที่ทำงานในภาคประมงจะเป็นแรงงานที่มีทักษะฝีมือดี นอกจากนี้ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่นการใช้เรดาร์และโซนาร์ จึงสามารถจับปลาได้ปริมาณมาก และสะดวกมากขึ้น

2) ปัจจัยด้านตลาด (Demand Condition) อุตสาหกรรมประมงเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญ สามารถผลิตและส่งออกได้มาก เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์ดี แต่มีแนวโน้มในการส่งออกลดลงเรื่อยๆตั้งแต่ปี 2542 เนื่องจากมีหลายประเทศที่ส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงเช่นเดียวกัน เช่น จีน และเวียดนาม นอกจากนี้บางประเทศยังได้มีการนำมาตรการด้านสุขอนามัยมาใช้ในการกีดกันทางการค้า และประเทศผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์บางประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจทำให้กำลังในการซื้อต่ำ

3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Relate and Support Industry) ธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามเป็นธุรกิจมีอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries) อยู่มาก ได้แก่ โรงงานน้ำปลา โรงงานปลาป่น โรงน้ำแข็งเพื่อการประมง

โรงนึ่ง ห้องเย็น โรงทำเค็ม อุ้ช่อมเรือ คานเรือ อุ้ช่อมเครื่องยนต์ และกงโลหะ การตากหรืออบ ปลาหมึก การแปรรูปหอยต่างๆ การทำกุ้งแห้ง กะปิ และการแปรรูปสัตว์น้ำ เช่น การทำหมึกสามรส เป็นต้น

4) กลยุทธ์โครงสร้างและการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure and Rivalry) ใช้กลยุทธ์การกระจายในแนวดิ่ง (Vertical Diversification) คือ การทำธุรกิจที่มากกว่า 1 ชั้นของกระบวนการผลิตในการเปลี่ยนวัตถุดิบไปเป็นสินค้าสำเร็จรูป โดยใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญที่แตกต่างไปจากความรู้ความเชี่ยวชาญเดิมที่เคยใช้อยู่ ในที่นี้คือขยายงานจากการจับไปทำการขายส่งหรือแปรรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะมีผลในด้านการเพิ่มค่าใช้จ่ายที่ได้จากการขาย นอกจากนี้เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรประมงที่หลากหลาย จึงทำให้มีผลิตภัณฑ์จากการประมงที่หลากหลายตามไปด้วย ประกอบกับอาหารไทยเป็นอาหารที่เป็นที่นิยมของต่างชาติ จึงสามารถใช้จุดแข็งนี้ในการเพิ่มศักยภาพการส่งออกได้

บทบาทของภาครัฐ หน่วยงานที่มีบทบาทเป็นอย่างยิ่ง คือ กรมประมง ซึ่งมีบทบาทหน้าที่คือ

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินเทคโนโลยีทางการประมงทุกสาขา เพื่อสนับสนุนให้เกิดธุรกิจและอาชีพการประมงที่เหมาะสมในเขตจังหวัด และกำกับให้ธุรกิจและอาชีพการประมงดังกล่าวเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลงและมาตรฐานที่กำหนด
- 2) ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ดูแลด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการทำการประมงให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการประมงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการให้ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและให้บริการทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง
- 3) จัดทำแผนพัฒนาด้านประมง ฐานข้อมูลประมง ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่งานของจังหวัด
- 4) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นดำเนินการเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตในแหล่งน้ำ
- 5) ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่น หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากนี้รัฐบาลยังคงมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการลงทุน หรือสนับสนุนการส่งออกสินค้าประมงให้สามารถแข่งขันกับประเทศต่างๆ ได้ และสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีให้มีความสามารถในการทำประมงทัดเทียมกับนานาประเทศ

4.1.3 ลักษณะตลาดของธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม

หากแบ่งตามลักษณะการดำเนินงานของผู้ขาย ตลาดของธุรกิจประมงส่วนใหญ่จัดว่าเป็นตลาดขายส่ง (Wholesale market) โดยเมื่อทำการออกเรือแต่ละเที่ยวแล้ว จะนำสัตว์น้ำที่จับได้มาขายให้กับพ่อค้าปลีกหรือผู้บริโภครวม ตลาดปลาแม่กลอง

หากแบ่งตามลักษณะของสินค้า ตลาดของธุรกิจประมงจัดอยู่ในประเภทตลาดสินค้าเกษตรกรรม (Agricultural market)

หากแบ่งตามชนิดของสินค้า ตลาดของธุรกิจประมงส่วนมากจะจัดอยู่ในประเภทตลาดสำหรับผู้ผลิต (Producer goods market) เนื่องจากสัตว์น้ำที่จับได้จะต้องนำไปแปรรูปก่อนจะบริโภคได้ เช่น อาจทำการแปรรูปปลาทูสาคเป็นปลาหนึ่งก่อนจะนำไปขายให้แก่ผู้บริโภค เป็นต้น แต่ธุรกิจประมงอาจจัดอยู่ในประเทศตลาดสินค้าสำหรับผู้บริโภคก็ได้ เนื่องจากสัตว์น้ำที่จับได้สามารถขายให้แก่ผู้บริโภคโดยตรงเพื่อนำไปประกอบอาหารได้

และหากแบ่งตามลักษณะการแข่งขัน ตลาดของธุรกิจประมงจะจัดอยู่ในประเภทตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด เนื่องจาก มีลักษณะดังนี้

- 1) ผู้ขายและผู้ซื้อ มีจำนวนมาราย
- 2) สินค้าของผู้ผลิตแต่ละรายมีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย เช่น อาจมีผู้ซื้อบางรายที่มักจะซื้อกับผู้ประกอบการที่ตนเองซื้อเป็นประจำ เนื่องจากเชื่อมั่นในความสดและสะอาดของสินค้าที่ตนจะซื้อ
- 3) ผู้ประกอบการรายใหม่ๆสามารถเข้าสู่ตลาดได้โดยง่าย
- 4) ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับตลาด ในที่นี้คือราคาของสัตว์น้ำได้เท่าเทียมกัน

4.2 ระดับอุตสาหกรรม

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงคราม

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครอบครัว

1) เพศ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเทอานลากคู่ จำนวน 167 ราย เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 92.22 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 7.78

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเทอานลากแผ่นตะเฒ่ จำนวน 52 ราย เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 86.54 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 13.46

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอื่นๆ จำนวน 66 ราย เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 81.82 และเป็นเพศหญิงร้อยละ 18.18

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้ประกอบการทุกประเภทพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ดังแสดงในตารางที่ 4.2

2) อายุ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากคู่ จำนวน 167 ราย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 53.29 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี 20-30 ปี มากกว่า 50 ปี และน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.75 12.57 7.19 และ 1.2 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ จำนวน 52 ราย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และอายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.62 รองลงมาคืออายุระหว่าง 41-50 ปี มากกว่า 50 ปี และน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.38 11.54 และ 3.85 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอื่นๆ จำนวน 66 ราย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.79 รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-40 ปี 20-30 ปี มากกว่า 50 ปี และน้อยกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.73 16.67 16.67 และ 15.15 ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้ประกอบการทุกประเภทพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี ดังแสดงในตารางที่ 4.2

3) สถานภาพการสมรส

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากคู่ จำนวน 167 ราย ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส คิดเป็นร้อยละ 76.65 รองลงมามีสถานภาพโสด แยกกันอยู่ และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 14.97 4.79 และ 3.59 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ จำนวน 52 ราย ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส คิดเป็นร้อยละ 65.38 รองลงมามีสถานภาพโสด แยกกันอยู่ และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 23.08 5.77 และ 5.77 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอื่นๆ จำนวน 66 ราย ส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรส คิดเป็นร้อยละ 68.18 รองลงมามีสถานภาพโสด หย่าร้าง และแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 22.73 6.06 และ 3.03 ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้ประกอบการทุกประเภทพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ดังแสดงในตารางที่ 4.2

4) ระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากคู่ จำนวน 167 ราย ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 77.25 รองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส.หรือ ปวท. สูงกว่าระดับปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 9.58 8.38 2.40 1.20 และ 1.20 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ จำนวน 52 ราย ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือปวส.หรือ ปวท. มัธยมศึกษาตอนปลายสูงกว่าระดับปริญญาตรี และมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 15.38 3.85 3.85 และ 1.92 ตามลำดับ และไม่มีผู้ประกอบการรายใดจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอื่นๆ จำนวน 66 ราย ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 25.76 รองลงมาคือปวส.หรือปวท. ปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนต้น ประถมศึกษา และสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 21.21 18.18 18.18 12.12 และ 4.55 ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้ประกอบการทุกประเภทพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ดังแสดงในตารางที่ 4.2

5) จำนวนสมาชิกในครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากคู่ จำนวน 167 ราย ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90 รองลงมาคือ 1-5 คน และมากกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.72 และ 8.38 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ จำนวน 52 ราย ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมาคือ 1-5 คน และมากกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 และ 15.38 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอื่นๆ จำนวน 66 ราย ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 6-10 คน คิดเป็นร้อยละ 46.97 รองลงมาคือมากกว่า 10 คน และ 1-5 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 และ 25.76 ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้ประกอบการทุกประเภทพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 6-10 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแยกตามประเภทของเครื่องมือในการทำประมง

ข้อมูลทั่วไป	อวนลากคู่		อวนลากแผ่นตะเฆ่		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	(167)	(100)	(52)	(100)	(66)	(100)
ชาย	154	92.22	45	86.54	54	81.82
หญิง	13	7.78	7	13.46	12	18.18
อายุ	(167)	(100)	(52)	(100)	(66)	(100)
<20 ปี	2	1.20	2	3.85	10	15.15
20-30 ปี	21	12.57	18	34.62	11	16.67
31-40 ปี	89	53.29	18	34.62	15	22.73
41-50 ปี	42	25.75	8	15.38	19	28.79
>50 ปี	12	7.19	6	11.54	11	16.67
สถานภาพสมรส	(167)	(100)	(52)	(100)	(66)	(100)
โสด	25	14.97	12	23.08	15	22.73
สมรส	128	76.65	34	65.38	45	68.18
หย่าร้าง	6	3.59	3	5.77	2	3.03
แยกกันอยู่	8	4.79	3	5.77	4	6.06
ระดับการศึกษา	(167)	(100)	(52)	(100)	(66)	(100)
ประถม	2	1.20	0	0	8	12.12
ม.ต้น	2	1.20	1	1.92	12	18.18
ม.ปลาย	16	9.58	2	3.85	17	25.76
ปวส./ปวท.	14	8.38	8	15.38	14	21.21
ปริญญาตรี	129	77.25	39	75.00	12	18.18
สูงกว่าปริญญาตรี	4	2.40	2	3.85	3	4.55
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	(167)	(100)	(52)	(100)	(66)	(100)
1-5 คน	68	40.72	16	30.77	17	25.76
6-10 คน	85	50.90	28	53.85	31	46.97
> 10 คน	14	8.38	8	15.38	18	27.27

ที่มา: จากการสำรวจและการคำนวณ (2555)

4.2.2 ข้อมูลเฉพาะของผู้ประกอบการด้านธุรกิจประมง

1) จำนวนแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากคู่ จำนวน 167 ราย ส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 11-30 คน คิดเป็นร้อยละ 43.71 รองลงมาคือมากกว่า 30 คน และ 1-10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.72 และ 15.57 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ จำนวน 52 ราย ส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 11-30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ 1-10 คน และมากกว่า 30 คน คิดเป็นร้อยละ 26.92 และ 23.08 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอื่นๆ จำนวน 66 ราย ส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 1-10 คน คิดเป็นร้อยละ 72.73 รองลงมาคือ 11-30 คน และมากกว่า 30 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 และ 9.09 ตามลำดับ

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้ประกอบการทุกประเภทพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานอยู่ระหว่าง 11-30 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.3

2) ระดับการศึกษาของแรงงาน

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากคู่ จำนวน 167 ราย ส่วนใหญ่มีแรงงานที่ไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 44.31 รองลงมาคือประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส.หรือปวท. และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 31.14 10.78 7.19 3.59 และ 2.99 ตามลำดับ และไม่มีแรงงานคนใดมีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ จำนวน 52 ราย ส่วนใหญ่มีแรงงานที่ไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 46.15 รองลงมาคือประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวส.หรือปวท. และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 17.31 13.46 9.62 9.62 และ 3.85 ตามลำดับ และไม่มีแรงงานคนใดมีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจประมงในประเภทอื่นๆ จำนวน 66 ราย ส่วนใหญ่มีแรงงานที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่ได้เรียนหนังสือ ปวส.หรือ ปวท. และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 18.18 16.67 15.15 13.64 และ 3.03 ตามลำดับ และไม่มีแรงงานคนใดมีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

จากการเปรียบเทียบผลการศึกษาของผู้ประกอบการทุกประเภทพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจประมงในจังหวัดสมุทรสงครามส่วนใหญ่มีแรงงานที่ไม่มีการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงข้อมูลเฉพาะของผู้ประกอบการในด้านธุรกิจประมงแยกตามประเภทของเครื่องมือที่ใช้ในการทำประมง

ข้อมูลเฉพาะของ ผู้ประกอบการ	อวนลากคู่		อวนลากแผ่นตะเฆ่		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงาน (คน)	(167)	(100)	(52)	(100)	(66)	(100)
1-10	26	15.57	14	26.92	48	72.73
11-30	73	43.71	26	50.00	12	18.18
> 30	68	40.72	12	23.08	6	9.09
การศึกษาโดยเฉลี่ยของ แรงงาน	(167)	(100)	(52)	(100)	(66)	(100)
ไม่ได้เรียน	74	44.31	24	46.15	10	15.15
ประถม	52	31.14	9	17.31	12	18.18
ม.ต้น	18	10.78	7	13.46	22	33.33
ม.ปลาย	12	7.19	5	9.62	11	16.67
ปวส./ปวท.	6	3.59	5	9.62	9	13.64
ปริญญาตรี	5	2.99	2	3.85	2	3.03
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0	0	0	0	0

ที่มา: จากการสำรวจและการคำนวณ (2555)

4.2.3 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการประมงในจังหวัดสมุทรสงครามที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมัน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการประมงในจังหวัดสมุทรสงครามที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมัน ได้แก่ ความคิดเห็นในเรื่องการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลต่อต้นทุนของผู้ประกอบการหรือไม่ และการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพประมงหรือไม่ มีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอวนลากคู่ มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.05 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อต้นทุนมาก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.98 และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพประมงน้อย คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 2.13

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอวนลากแผ่นตะเฒ่ มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ย 2.96 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อต้นทุนมาก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.87 และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพประมงน้อย คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 2.06

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอื่นๆ มีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.09 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อต้นทุนมาก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.23 และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพประมงมาก คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.95

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการประเภทอื่นๆมากที่สุด เนื่องจากประเภทอวนลากคู่และประเภทอวนลากแผ่นตะเฒ่เข้าส่วนใหญ่เป็นการทำประมงขนาดใหญ่ การเปลี่ยนแปลงในราคาน้ำมันจึงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพการทำประมงน้อย ตรงกันข้ามกับประเภทอื่นๆ ซึ่งมักเป็นการทำประมงขนาดเล็ก เมื่อราคาน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและต้นทุนค่อนข้างมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมัน

ความคิดเห็น	อวนลากคู่		อวนลากแผ่นตะเฒ่		อื่นๆ		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า
ส่งผลกระทบต่อต้นทุน	3.98	มาก	3.87	มาก	4.23	มาก	4.02	มาก
ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในอาชีพประมง	2.13	น้อย	2.06	น้อย	3.95	มาก	2.71	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.05	ปานกลาง	2.96	ปานกลาง	4.09	มาก	3.37	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจและการคำนวณ (2555)

4.2.4 การปรับตัวของผู้ประกอบการเมื่อราคาน้ำมันมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มสูงขึ้น

ผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติของผู้ประกอบการประมงในจังหวัดสมุทรสงครามที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงราคาน้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ การลดจำนวนแรงงาน การลดจำนวนเที่ยวของ

การออกเรือ การกู้ยืมเงิน การทำประมงใกล้ชายฝั่งมากขึ้น และการเปลี่ยนน้ำมันเครื่องบ่อยมากขึ้น เพื่อให้เครื่องยนต์มีประสิทธิภาพ มีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอวนลากคู่ มีแนวทางการปฏิบัติคือลดจำนวนการออกเรือมากที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.79 รองลงมาคือการลดจำนวนแรงงาน การกู้ยืมเงิน การเปลี่ยนน้ำมันเครื่องบ่อยๆ และการทำประมงใกล้ฝั่ง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.16 2.78 2.62 และ 2.05 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ มีแนวทางการปฏิบัติคือลดจำนวนการออกเรือมากที่สุด คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.73 รองลงมาคือการกู้ยืมเงิน การลดจำนวนแรงงาน การเปลี่ยนน้ำมันเครื่องบ่อยๆ และการทำประมงใกล้ฝั่ง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.40 3.02 2.75 และ 1.86 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอื่นๆ มีแนวทางการปฏิบัติคือการทำประมงใกล้ฝั่ง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.95 รองลงมาคือการลดการออกเรือ การกู้ยืมเงิน การลดจำนวนแรงงาน และการเปลี่ยนน้ำมันเครื่องบ่อยๆ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.68 2.61 2.50 และ 2.02 ตามลำดับ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะลดจำนวนการออกเรือลงเนื่องจากประสบกับปัญหาน้ำมันแพง ส่วนประเภทอื่นๆ จะทำการประมงใกล้ฝั่งมากขึ้นเนื่องจากประมงประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นประมงขนาดเล็ก ดังแสดงในตารางที่ 4.5

4.2.5 ความคิดเห็นต่อมาตรการการช่วยเหลือของภาครัฐ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอวนลากคู่ มีความคิดเห็นว่าการจัดตั้งสหกรณ์การประมงเป็นมาตรการการช่วยเหลือที่ดีที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.78 รองลงมาคือมาตรการน้ำมันเขียว/ม่วงและการติดใบเรือให้กับเรือขนาดเล็ก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.14 และ 2.14 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอวนลากแผ่นตะเฆ่ มีความคิดเห็นว่าการจัดตั้งสหกรณ์การประมงเป็นมาตรการการช่วยเหลือที่ดีที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.73 รองลงมาคือมาตรการน้ำมันเขียว/ม่วงและการติดใบเรือให้กับเรือขนาดเล็ก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.28 และ 2.25 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการประมงประเภทอื่นๆ มีมีความคิดเห็นว่าการติดใบเรือให้กับเรือขนาดเล็กเป็นมาตรการการช่วยเหลือที่ดีที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.51 รองลงมาคือการติดใบเรือให้กับเรือขนาดเล็ก และการจัดตั้งสหกรณ์การประมงคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.44 และ 3.15 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.5 แสดงการปรับตัวของผู้ประกอบการธุรกิจประมงต่อภาวน้ำมันแพง

การปรับตัว	อวนลากคู่		อวนลากแผ่นตะเฒ่		อื่นๆ		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	แปลค่า	แปลค่า
ลดแรงงาน	3.16	ปานกลาง	3.02	ปานกลาง	2.50	น้อย	2.89	ปานกลาง
ลดการออกเรือ	3.79	มาก	3.73	มาก	3.68	มาก	3.73	มาก
กู้ยืมเงิน	2.78	ปานกลาง	3.40	ปานกลาง	2.61	ปานกลาง	2.93	ปานกลาง
ทำประมงใกล้ฝั่ง	2.05	น้อย	1.86	น้อย	3.95	มาก	2.62	ปานกลาง
เปลี่ยนน้ำมันเครื่อง	2.62	ปานกลาง	2.75	ปานกลาง	2.02	น้อย	2.46	น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.88	ปานกลาง	2.95	ปานกลาง	2.95	ปานกลาง	2.93	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจและการคำนวณ (2555)

ตารางที่ 4.6 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อมาตรการการช่วยเหลือของรัฐบาล

มาตรการ	อวนลากคู่		อวนลากแผ่นตะเฒ่		อื่นๆ		รวม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	ค่าเฉลี่ย	แปลค่า	แปลค่า	แปลค่า
น้ำมันเขียว/น้ำมันม่วง	3.14	ปานกลาง	3.28	ปานกลาง	3.51	มาก	3.29	ปานกลาง
สหกรณ์ประมง	3.78	มาก	3.73	มาก	3.15	ปานกลาง	3.56	มาก
ติดใบเรือ	2.14	น้อย	2.25	น้อย	3.44	ปานกลาง	2.61	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.02	ปานกลาง	3.07	ปานกลาง	3.37	ปานกลาง	3.15	ปานกลาง

ที่มา: จากการสำรวจและการคำนวณ (2555)